

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-6S/167/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019201128
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Tóth
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1019201128.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lucie Tóth a sudcov Mgr. Milady Artnerovej a JUDr. Martina Hraboša, v právnej veci žalobcu: Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom Mlynská dolina 845 45 Bratislava, IČO: 56 398 255, proti žalovanému: Rada pre mediálne služby, so sídlom Palisády 36, 811 06 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/19/2019 zo dňa 22.05.2019, takto

rozhodol:

I. Správny súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. RL/19/2019 zo dňa 22.05.2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Správny súd p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Stručný priebeh administratívneho konania

1. Správny orgán, v rozhodnom čase pod názvom Rada pre vysielanie a retransmisiu, aktuálne pod názvom Rada pre mediálne služby (ďalej „žalovaný“, „správny orgán“, „rada“) na zasadnutí konanom dňa 06.02.2019 prijal uznesenie o začatí správneho konania voči právnenému predchodcovi žalobcu v postavení vysielateľa (ďalej „žalobca“, „vysielateľ“) vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej „zákon o vysielaní“), konkrétne povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu „Správy RTVS“ vysielaného dňa 27.11.2018 v čase od cca 19.00 hod na programovej službe „Jednotka“, v súvislosti s odvysielaním príspevkov „Spor Ukrajina-Rusko“(ďalej „príspevok 1“ , „dotknutý príspevok“), „Čo znamená vyhlásenie výnimočného stavu na Ukrajine“, „Reportáž z mesta Berďansk na Ukrajine“, „NATO: Rusko bude niesť následky“ a „Séria rokovaní o situácii na Ukrajine“ (ďalej súhrnne „príspevky 2 až 5“). Vysielateľ, ktorému bolo oznámenie o začatí správneho konania doručené dňa 26.02.2019, sa vo veci vyjadril listom doručeným žalovanému dňa 12.03.2019.

2. Rozhodnutím č. RZK/17/2019 zo dňa 22.05.2019 žalovaný zastavil konanie v časti týkajúcej sa príspevkov 2 až 5 a predmetom správneho konania zostalo možné porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní v súvislosti s odvysielaním príspevku 1.

3. Z prepisu monitorovaného vysielania spravodajského programu „Správy RTVS“ vysielaného dňa 27.11.2018 správny orgán zistil, že v čase od 19:07:45 hod. do času 19:09:59 hod. bol odvysielaný príspevok 1, ktorého úvodom moderátor poukázal na pokračovanie rusko-ukrajinského konfliktu, na

začiatok platnosti vojnového stavu vyhláseného na Ukrajine v oblastiach susediacich s Ruskom, na sprísnené hraničné kontroly na hraničných priechodoch a s tým spojené problémy niektorých ruských štátnych príslušníkov smerujúcich na Ukrajinu z Bieloruska alebo z Krymského polostrova, ako aj na začiatok súdnych procesov s 24 zadržanými ukrajinskými námorníkmi. Po úvodnom vstupe moderátora nasledoval vstup redaktora, v rámci ktorého bol prezentovaný záujem väčšiny štátnych aj nezávislých médií v Rusku o krízu v Azovskom mori, konkrétne podľa ruskej tlačovej agentúry TAS o zistenia, že na zadržaných ukrajinských lodiach boli aj príslušníci ukrajinskej vojenskej kontrarozvedky SBU. Na konci vstupu redaktor poskytol informáciu o tom, že ruská tajná služba FSB publikovala video z vypočúvania zadržívaných ukrajinských námorníkov a nasledovalo tlmočené video, v rámci ktorého A. B., veliteľ divízie ukrajinských plavidiel, uviedol, že na palube boli aj strelné zbrane a guľomety a bol si vedomý toho, že akcie ukrajinského námorníctva v Kerčskom prielive boli provokatívne. V nasledujúcom vstupe redaktor uviedol, že z 24 zadržaných námorníkov boli dvaja údajne členmi kontrarozvedky SBU. Nasledovalo tlmočené video, v ktorom vtedajší prezident Ukrajiny C. C. uviedol, že návrh zákona predpokladá zavedenie vojnového stavu iba v regióne pozdĺž hranice s Ruskom. Po vstupe redaktora informujúceho o tom, že Kremľ vníma incident v Azovskom mori ako provokáciu, nasledovalo tlmočené video vyjadrenia ruského premiéra D. E. o zrejmom ciele provokatívneho konania, a to dosiahnutie politických výhod pre C.. Vtedajší ruský premiér zároveň uviedol, že vyhlásenie vojnového stavu je napínanie svalov, ktoré by mohlo mať za cieľ aj zrušenie prezidentských volieb. V záverečnom vstupe moderátor uviedol, že podľa nezávislých ruských novín Novaja gazeta môže byť dôvodom útoku Ruska na ukrajinské plavidlá to, že Ukrajina stavia vo vojenskom prístave Berďansk námornú základňu, ktorá v budúcnosti môže predstavovať pre Rusko hrozbu v podobe priplávania vojenských lodí NATO. Novou zimnou kampaňou ruskej armády, ktorá by mohla vytlačiť ukrajinských príslušníkov z pobrežných miest Berďansk a Mariupol', by Rusko podľa komentátorov Novaja gazeta mohlo predísť potenciálnej hrozbe v podobe budovania námornej základne. Po dotknutom príspevku vo vysielaní programu „Správy RTVS“ nasledovali príspevky 2 až 5 informujúce o následkoch vyhlásenia výnimočného stavu na Ukrajine či medzinárodného ohlasu na vzniknutú situáciu rusko-ukrajinských vzťahov.

4. Žalovaný po posúdení zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že v dotknutom príspevku 1 boli odvysielané kritické vyjadrenia na akciu ukrajinského námorníctva v Kerčskom prielive ako i vyhranené názory na budúce politické dianie na Ukrajine v kontexte vzniknutého konfliktu prezentované bez sprostredkovania ukrajinského pohľadu na uvedený incident, v rozpore s povinnosťou vysielateľa zabezpečiť objektivnosť, nestrannosť a vyváženosť spravodajského programu. V rámci odôvodnenia vydaného rozhodnutia č. RL/19/2019 zo dňa 22.05.2019 (ďalej „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný uviedol, že dotknutý príspevok bol odvysielaný v spravodajskom programe bez reflektovania postoja Ukrajiny resp. ukrajinských predstaviteľov, hoci v čase jeho odvysielania (27.11.2018) už bol verejnosti známy postoj ukrajinskej strany k zverejnenému kontroverznému videu z vypočúvania veliteľa divízie ukrajinských plavidiel resp. k incidentu samotnému, pričom žalovaný poukázal na správu spravodajského portálu idnes.cz či správy spravodajského portálu webnoviny.sk zo dňa 27.11.2018. Na inom mieste napadnutého rozhodnutia žalovaný skonštatoval, že poskytnutie relevantného priestoru na vyjadrenie dotknutej strane je len jedným zo spôsobov zabezpečenia vyváženého informovania diváka s tým, že vysielateľ môže zvoliť aj inú formu a je povinnosťou žalovaného upozorniť vysielateľa na nedostatky a poskytnúť mu návod, ako môže v budúcnosti postupovať pre dodržanie povinnosti upravenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.

5. Potrebu zabezpečenia vyváženého spravodajského programu zo strany vysielateľa videl žalovaný v súvislosti s odvysielaním kritickej informácie o tom, že ruská strana vnímala incident v Azovskom mori zo strany Ukrajiny ako provokáciu ako i s odvysielaním videozáznamu zobrazujúceho vyjadrenie zadržaného ukrajinského námorníka (str. 9 posledný odsek napadnutého rozhodnutia).

6. Odvysielanie stanoviska ukrajinského prezidenta o ozrejmnení územného rozsahu vojnového stavu na Ukrajine žalovaný nepovažoval za informácie vyvažujúce kritické skutočnosti a vyhranené názory, ktoré podľa žalovaného v príspevku 1 zazneli. Rovnako tak zabezpečenie vyváženosti, objektivnosti a nestrannosti podľa žalovaného nezabezpečilo ani odvysielanie vyjadrenia generálneho tajomníka NATO týkajúce sa odsúdenia aktu zadržania ukrajinských námorníkov zo strany Ruska, ktoré bolo súčasťou jedného z nasledujúcich príspevkov. Príspevky 2 až 5, časovo aj tematicky nadväzujúce na dotknutý príspevok 1, podľa žalovaného neobsahovali ani žiadne iné vyvažujúce informácie či sprostredkovanie vyvažujúcich stanovísk.

7. Žalovaný sa nestotožnil s účelom zákonnej povinnosti vymedzenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 v podobe vymedzenej nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18.12.2014 (ďalej „nálež II. ÚS 307/2014“), na ktorého právne závery a zároveň na potrebu ich aplikácie aj v prejednávanej príhode poukázal vysielateľ. Pochybnosti žalovaného o opodstatnenosti záverov uvádzaného nálezu a ich aplikácie v danom prípade vychádzali primárne z úpravy Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii (ďalej „dohovor“), ktorý v čl. 7 ods. 3 stanovuje povinnosť vysielateľa zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov. K obmedzeniu slobody prejavu vysielateľa možno pristúpiť len v nevyhnutných prípadoch, podľa názoru žalovaného nad rámec limitujúcich záverov ústavného súdu v náleze II. ÚS 307/2014 aj v súvislosti s právom verejnosti na informácie, kedy je potrebné individuálne skúmať aktuálne spoločenské dianie ako aj význam a dôležitosť podávanej informácie z pohľadu verejného záujmu.

8. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že potreba určitého obmedzenia slobody prejavu vysielateľa v danom prípade vyplynula z čl. 26 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej „ústava SR“) v spojení s § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, kedy sa podľa úvahy žalovaného dostalo do konfliktu právo na slobodu prejavu vysielateľa s právom verejnosti byť náležite informovaný ako aj s verejným záujmom. V konkrétnostiach posudzovaného prípadu žalovaný dospel k záveru, že informácie o bezpečnostnej situácii na Ukrajine a vývoj sporu s Ruskom sú informáciami vo verejnom záujme, pričom právo verejnosti na informácie je legitímnym prostriedkom na obmedzenie slobody prejavu vysielateľa. Odvysielaný príspevok neposkytoval podľa žalovaného objektívne a nestranné informácie v dôsledku absentujúceho stanoviska predstaviteľov Ukrajiny k odvysielaným kritickým vyjadreniam a vyhraneným názorom na akciu ukrajinského námorníctva v Kerčskom prielive, pričom divák nemal možnosť vytvoriť si na prezentovanú tému vlastný názor, založený na pluralitných a vyvážených informáciách.

9. Žalovaný pri konštatovaní porušenia povinnosti vysielateľa upravenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní uložil vysielateľovi podľa § 64 ods. 1 písm. a) predmetného zákona sankciu vo forme upozornenia na porušenie zákona. Pri určovaní druhu sankcie žalovaný poukázal na primeranosť a sledovaný cieľ zabezpečenia objektivných a nestranných informácií, pričom kládol dôraz na výchovnú zložku uloženej sankcie.

II.

Správna žaloba (žalobné body)

10. Žalobca sa správnou žalobou vo veciach správneho trestania zo dňa 09.08.2019 domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia, ktoré považoval za vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a vychádzajúce z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pričom namietal aj jeho nepreskúmateľnosť.

11. Žalobca sa nestotožnil s úvahami správneho orgánu, ktorý z bloku logicky usporiadaných a po sebe nasledujúcich príspevkov (príspevky 1 až 5) vyňal krátke vyjadrenia z príspevku 1 a konštatoval porušenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní. Jednotlivá informácia obsiahnutá vo vyjadrení zajatého ukrajinského námorníka mala podľa žalobcu vo vzťahu k hlavnej informačnej línii celého spravodajského bloku (príspevky 1 až 5) iba sekundárny (doplňujúci charakter), pričom divák na základe tejto jednej vyňatej informácie nemohol dospieť k záveru, resp. vytvoriť si dojem o zaujatosti či inklinácii vysielateľa k niektorej zo strán informáciami pokrývaného konfliktu. Ako aplikovateľné na prejednávajúcu vec, vzhľadom na obdobnú situáciu, poukázal žalobca na závery vyplývajúce z nálezu II. ÚS 307/2014, podľa ktorých odvysielané a namietané informácie neboli predmetom opakovaného či dlhodobého šírenia a vzhľadom na ich obsah, formu, jednorazovosť a intenzitu neboli schopné ovplyvniť diváka spôsobom nedostatočného či zavádzajúceho obrazu o okolnostiach pokrývanej spravodajskej témy. Jednotlivé informácie zaznievajúce v dotknutom príspevku považoval žalobca za pravdivé, dopĺňajúce primárnu tému príspevkov tvoriacich ucelený spravodajský blok.

12. Za irelevantnú považoval žalobca argumentáciu žalovaného týkajúcu sa odkazovania na ďalšie informácie či reakcie a postoje zúčastnených strán dostupné v čase vysielania dotknutého príspevku, pričom poukázal na tvorbu spravodajských príspevkov pripravovaných v predstihu či tvorených

redaktormi prítomnými v zahraničí, ako aj na dynamiku tohto procesu. Zabezpečenie vyváženosti a objektivity vysielania podľa názoru žalobcu neznamená nevyhnutne povinnosť vysielateľa odvyselať reakciu zúčastnenej strany na každú informáciu či poskytnuté vyjadrenie, čím by sa vytvoril „nekonečný kolotoč“ vyjadrení k vyjadreniam.

13. Žalobné námietky smerovali aj voči správnym orgánom nejednoznačne používanej terminológii „dotknutá osoba / dotknutá strana / strana“, čo podľa žalobcu spôsobuje nejednoznačnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

14. Žalovaný v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tvrdil, že príspevky 2 až 5 boli prešetrované výlučne z pohľadu eventuality vyvažovania dotknutého príspevku 1, avšak podľa názoru žalobcu (vysielateľa) bolo potrebné zaoberať sa posúdením programu ako celku. Okrem uvedeného pochybenia žalobca vnímal nesprávnosť záverov žalovaného aj z dôvodu, že v príspevkoch 2 až 5 zazneli vyjadrenia predstaviteľov medzinárodného spoločenstva, ktoré dostatočným spôsobom vyvažovali celý blok tematicky spojených a odvysielaných príspevkov (napr. vyjadrenie vtedajšieho generálneho tajomníka Severoatlantickej aliancie, nemeckého ministra zahraničných vecí, hovorkyne Európskej komisie, estónskeho ministra obrany či rakúskej ministerky zahraničných vecí).

15. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa žalobcu vyplýva, že preskúvanie eventuality porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní bolo zúžené na prítomnosť či neprítomnosť vyjadrenia zástupcu Ukrajiny k vyjadreniu zajatého námorníka, ktoré malo v danom prípade sekundárnu informačnú povahu.

16. Vysielateľ vnímal ako dôvod pre konštatovanie nezákonnosti napadnutého rozhodnutia postup žalovaného, ktorý de facto odignoroval závery vyplývajúce z nálezu II. ÚS 307/2014, zdanlivo zdôvodňujúc napr. poukázaním na povinnosti vyplývajúce z čl. 7 od. 3 dohovoru, interpretujúc požiadavku „objektívnosti a nestrannosti názorov odvysielaných v spravodajských programoch“ prísne formalisticky. Sekundárnym javom vyplývajúcim z neaplikovania záverov vyplývajúcich z nálezu II. ÚS 307/2014 bolo zamieňané právo na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 2 ústavy s právom na prístup k informáciám podľa čl. 26 ods. 5 ústavy, čím sa stalo odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zmätočné a nepreskúmateľné.

17. Za neprípustnú považoval žalobca takú argumentáciu žalovaného týkajúcu sa druhu uloženej sankcie, ktorou bol „zľahčovaný výsledok konania“ práve konštatovaním, že sa jedná „len“ o sankciu v podobe upozornenia, keďže napadnuté rozhodnutie môže slúžiť ako interpretačné pravidlo pri posudzovaní neskorších prípadov. Vo vzťahu k uloženej sankcii a jej výchovnému a prevenčnému pôsobeniu poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4SŽ/27/2002 zo dňa 25.06.2002, z ktorého vyplýva, že popísané úlohy môže uložený druh sankcie plniť len v prípade, že obsahuje poučenie a navádzacie postupy pre ďalšiu činnosť vysielateľa. V prípade napadnutého rozhodnutia však žalovaný k určeniu jasných pravidiel či spôsobov eliminácie prípadného porušenia povinnosti upravenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní nepristúpil.

18. Z uvedených dôvodov žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie podľa § 191 ods. 1 písm. c), d) a e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2023 (ďalej „SSP“) zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovaného

19. Žalovaný vo vyjadrení k podanej správnej žalobe zotrval na správnosti a zákonnosti napadnutého rozhodnutia, zotrval na dôvodoch v ňom uvedených a podanú správnu žalobu navrhol podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietnuť.

20. Žalobca ako vysielateľ v danom prípade nebol sankcionovaný za odvysielanie vyjadrenia zajatého ukrajinského námorníka a toto ani nebolo zo strany žalovaného vytýkané, prípadne porušenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní bolo v rámci príspevku 1 posudzované v súvislosti s tým, či vysielateľ zabezpečil náležité vyváženie sprostredkovej kritickéj informácie. Skutočnosť, že sprostredkovaná

informácia mala mať vo vzťahu k hlavnej informačnej línii príspevku len doplnkový charakter podľa žalovaného automaticky neznamenalo, že nie je potrebné, aby obsahovala informácie vyžadujúce si náležitú objektivizáciu.

21. K argumentácii žalobcu týkajúcej sa pravdivosti odvysielaných vyjadrení žalovaný uviedol, že účelom vedeného správneho konania nebolo skúmať pravdivosť prezentovaných tvrdení. Vo vzťahu k posudzovaniu dodržania povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní sa tak jednalo o irelevantnú žalobnú argumentáciu. Rovnako tak v prejednávanom prípade nebola sporná skutočnosť, kto bol dotknutou stranou odvysielaného programu a žalovanému nebolo zrejmé, akú relevanciu pre zistený skutkový stav by malo striktné pojmové rozlišovanie medzi pojmami „dotknutá strana“ a „dotknutá osoba“.

22. Žalovaný neakceptoval argumentáciu vysielateľa týkajúcu sa tvorby spravodajských príspevkov, keď informácie dotknutej strany, na ktoré v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal, boli publikované už deň pred odvysielaním dotknutého príspevku 1 a nemožno tak tvrdiť, že nebolo možné predmetnú informáciu v odvysielanom príspevku reflektovať.

23. V kontraste s tvrdeniami žalobcu bol žalovaný toho názoru, že v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia poskytol návod, akým spôsobom mohol vysielateľ zabezpečiť súladnosť vysielania s požiadavkou na objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu a to aplikáciou „najvhodnejšieho a najideálnejšieho“ spôsobu – poskytnutím priestoru na vyjadrenie dotknutej strane. Žalovaný zároveň uviedol, že nie je jeho úlohou identifikovať všetky spôsoby smerujúce k zabezpečeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, ako ani snahou určovať vysielateľovi spôsob či techniku, akou má zabezpečiť plnenie zákonom stanovených povinností súvisiacich s vysielaním.

24. Požiadavka objektivity a nestrannosti názorov odvysielaných v spravodajských programoch vyplýva z čl. 7 ods. 3 dohovoru, pričom právo verejnosti na pluralitné informácie v médiách vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESLP“). Pre príklad, vo veci Cetin proti Turecku ESLP vyslovil názor, podľa ktorého občanom ako pasívnym recipientom informácií musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou. V súlade s európskym legislatívnym nastavením tak žalovaný nemôže súhlasiť s názormi uvedenými v náleze II. ÚS 307/2014 v súvislosti s výkladom § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.

25. Podľa žalovaného boli dostatočne zistené dôvody pre uloženie sankcie v podobe upozornenia na porušenie zákona, keď žalobca odvysielal kritické vyjadrenia na incident v Kerčskom prielive a na budúce politické dianie na Ukrajine v kontexte predmetného incidentu, ako aj vyhranené názory na akciu ukrajinského námorníctva v Azovskom mori bez toho, aby sprostredkoval stanovisko dotknutej strany – predstaviteľov Ukrajiny. Takýmto spôsobom vysielateľ nepodal divákovi potrebné informácie na to, aby si mohli na preberanú problematiku vytvoriť vlastný názor, založený na pluralitných informáciách.

IV.

Ďalšie podania účastníkov konania

26. Žalobca v rámci repliky zo dňa 05.11.2019 ako aj žalovaný v rámci dupliky zo dňa 24.10.2023 zotrvali na svojej predchádzajúcej argumentácii. Žalovaný na podporu svojich tvrdení týkajúcich sa nálezu II. ÚS 307/2014 poukázal na viacero rozhodnutí ESLP (rozhodnutia vo veci Manole a spol. proti Moldavsku zo dňa 17.09.2009, ATV Zrt. proti Maďarsku zo dňa 28.04.2020, Animal Defenders International proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 22.04.2013 a NIT S.R.L. proti Moldavsku zo dňa 05.04.2022), v zmysle ktorých opatrenia a zásahy do slobody prejavu vysielateľov na účely zabezpečenia vyváženosti, nezáujatosti, nestrannosti a rozmanitosti informovania sledujú legitímny cieľ ochrany práv iných v zmysle čl. 10 ods. 2 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej „dohovor o LP“).

V.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov správnym súdom

27. Zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol okrem iného zriadený aj Správny súd v Bratislave, ktorý začal svoju činnosť dňa 01.06.2023. V zmysle § 3 písm. b) Zákona o správnych súdoch: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Predmetná právna vec, pôvodne vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/167/2019 bola na základe uvedenej zmeny právnej úpravy, v súlade s Rozvrhom práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2023 v znení Dodatku č. 1 náhodným výberom pridelená na konanie a rozhodovanie do senátu 4S Správneho súdu v Bratislave a je vedená pod sp. zn. BA-6S/167/2019. Na základe dodatku č. 4/2024 k Rozvrhu práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2024 účinného od 21.05.2024 senát 4S koná a rozhoduje v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto rozsudku.

28. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) ako vecne a miestne príslušný správny súd (§ 10, § 13 ods. 1 SSP) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie vrátane postupu žalovaného v administratívnom konaní v rozsahu žalobných bodov tak ako vyplývali z obsahu žaloby a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná, keď je napadnuté rozhodnutie žalovaného zaťažené vadou nesprávneho právneho posúdenia podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP ako aj vadou čiastočnej nepreskúmateľnosti podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP.

29. Správny súd vo veci nariadil a následne vykonal dňa 15.01.2025 pojednávanie, keďže bola splnená podmienka jeho nariadenia podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP (žiadosť aspoň jedného z účastníkov konania o nariadenie pojednávania). Účastníci konania boli na pojednávanie riadnym spôsobom predvolaní v súlade s § 108 ods. 2 a 3 SSP, pričom na nariadenom pojednávaní sa zúčastnila zástupkyňa žalobcu ako aj poverený zamestnanec žalovaného. Pojednávanie vo veci bolo odročené a k verejnému vyhláseniu rozsudku vo veci došlo dňa 29.01.2025 za prítomnosti zástupcov účastníkov konania.

30. Podľa § 493e zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

31. Podľa § 194 ods. 1 SSP, správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

32. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru o LP, každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

33. Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru o LP, výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

34. Podľa čl. 7 ods. 3 dohovoru, prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

35. Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

36. Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy SR, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

37. Podľa čl. 26 ods. 3 ústavy SR, cenzúra sa zakazuje.

38. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochrany verejného zdravia a mravnosti.

39. Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

40. Podľa § 64 ods. 1 zákona o vysielaní, za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

41. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného, ktorý na strane žalobcu v postavení vysielateľa skonštatoval porušenie povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov v rozpore s § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, na základe čoho pristúpil žalovaný k uloženiu sankcie – upozorneniu na porušenie zákona.

42. Správny súd nemal preukázanú existenciu akýchkoľvek pochybností o spravodajskom charaktere programu „Správy RTVS“ vysielaného dňa 27.11.2018 v čase od cca 19.00 hod. na programovej službe „Jednotka“, podliehajúcej kontrolnej činnosti žalovaného pri plnení zákonom stanovených povinností, špecificky povinností určených vysielateľom v súvislosti s vysielaním spravodajského programu. Medzi elementárne povinnosti vysielateľa podľa v rozhodnom čase účinného zákona o vysielaní patrila aj povinnosť zabezpečenia objektivnosti a nestrannosti spravodajského programu.

43. Zákon o vysielaní neobsahoval definičnú úpravu pojmov „objektivnosti“ a „nestrannosti“, ktoré ako kritériá spravodajského programu podliehali povinnosti vysielateľa ich dodržiavania. Proces ustálenia všeobecne akceptovateľných obsahových atribútov uvádzaných pojmov tak primárne prebiehal v rámci vedených administratívnych konaní priamo prostredníctvom procesu aplikácie práva, ako aj v rámci správnych súdnych konaní či rozhodovacej činnosti ústavného súdu a ESLP. Zároveň platí, že obsah pojmov „objektivnosti“ a „nestrannosti“ bol nevyhnutne podmienený individuálnymi okolnosťami zisteného skutkového stavu, na ktorý sa právna úprava zákona o vysielaní aplikovala.

44. Správny súd v súvislosti s uvádzanými pojmami „objektivnosti“ a „nestrannosti“ poukazuje na argumentáciu ústavného súdu SR obsiahnutú v odsekoch 54. až 59. nálezu II. ÚS 307/2014 (v argumentačnej rovine aj v spojení s pojmom „pluralita“) z ktorej vyplýva, že „predmetné pojmy v spojení s právom každého na prijímanie informácií, resp. so slobodou prejavu sú v modernej spoločnosti štandardne späté s povinnosťami štátu, konkrétne (i) povinnosťou štátu objektivne (v zmysle overiteľne a pravdivo) informovať o svojej činnosti [v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky sa tento postulát premieta do čl. 26 ods. 5 a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov] a (ii) povinnosťou zabezpečiť prostredníctvom prijatia vhodnej legislatívy pluralitný mediálny trh v zmysle možnosti pôsobenia viacerých vysielateľov (médií) na mediálnom trhu, trh duálny, kde okrem verejnoprávneho vysielateľa pôsobia i súkromné komerčné subjekty.“ (odsek 54. nálezu)...„Pojmy „objektivnosť“ a „nestrannosť“ zostávajú neurčitým právnym pojmom a ich význam a spôsob aplikácie je potrebné ustáliť vždy vzhľadom na účel, ktorý v tej-ktorej spoločnosti a dobe plnia, pričom je potrebné pamätať na ústavné garancie slobody prejavu.“ (odsek 57 nálezu)...„Kritérium objektivnosti a nestrannosti môže byť vo všeobecnosti vnímané v demokratickej spoločnosti tradične ako obmedzenie slobody prejavu, alebo naopak, aj ako posilnenie slobody prejavu požiadavkou objektivnosti a nestrannosti vzhľadom na takpovediac oligopol držiteľov vysielacích licencií. Diskréciu, ktorú ponechal zákonodarca rade pre vysielanie, je nutné využívať (i) triezvo tak, aby nedochádzalo k prílišnému odradzujúcemu (chilling) efektu vysielateľov, a (ii) kontextuálne, t. j. nie príliš upäto či analyticky – vytrhnuté z kontextu, avšak vždy (iii) ústavne aprobovateľným spôsobom s ohľadom na ústavou garantovanú slobodu prejavu a ústavné možnosti jej obmedzenia. Spravodajstvo nesie prvky tvorivé

a nemožno ho vtesnať do matematických schém.“ (odsek 59. nálezu). Na toto vymedzenie poukázal vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 8Asan/27/2020 zo dňa 28.04.2021, sp. zn. 1Asan/25/2020 zo dňa 16.12.2021.

45. Žalovaný v postavení správneho orgánu posudzoval spravodajský program vysielateľa, tematicky pokrývajúci zahraničné dianie, resp. vývoj rusko-ukrajinského konfliktu v súvislosti s prípadným vyhlásením vojnového stavu na hraničných rusko-ukrajinských územiach. Aj vzhľadom na obsah predloženého administratívneho spisu správny súd dospel k záveru o relevantnosti tvrdení žalobcu o tom, že ako primárnu informačnú líniu celého spravodajského bloku tvoreného piatimi po sebe nasledujúcimi príspevkami bolo možné identifikovať informovanie divákov o aktuálnom dianí rusko-ukrajinského konfliktu trvajúceho dlhšie časové obdobie. Napokon, takto určené vnímanie ústrednej informačnej línie bloku odvysielaných spravodajských príspevkov žalovaný ani nenamietal. Na druhej strane však správny súd konštatuje, že v rámci úloh žalovaného ako správneho orgánu vykonávajúceho kontrolu dodržiavania povinností vyplývajúcich zo zákona o vysielaní bolo plne na jeho úvahe, či svoju činnosť bude smerovať nielen komplexne voči celému spravodajskému bloku, ale aj vo vzťahu k jednotlivým príspevkom, ktoré mohli byť (a aj boli) nositeľmi konkrétnejších informačných aspektov spravodajsky pokrývanej témy. Aj napriek detekovanému ústrednému motívu odvysielaných spravodajských informácií, správneho orgánu nič nebránilo v jednotlivých príspevkoch, tak ako tomu bolo aj v prípade príspevku 1, posudzovať aj informačnú líniu vedľajšiu.

46. V prípade príspevku 1 sa jednalo o také dramaturgické zostavenie, že sa venoval incidentu, ku ktorému došlo dňa 25.11.2018 v Kerčskom prielive. Podľa názoru správneho súdu však aj v takom prípade, keď predmetom administratívneho konania zostalo len preskúmanie príspevku 1 s individuálne ustáleným informačným motívom, úvahy správneho orgánu pri hodnotení (ne)splnenia povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní bolo nevyhnutné posudzovať v súvislostiach a nie výhradne izolovane, bez vecného či časového kontextu spravodajskej programovej štruktúry dotknutého vysielateľa týkajúcej sa informovania diváka o spravodajsky pokrývanej téme rusko-ukrajinského konfliktu.

47. V rámci skúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia správny súd posúdil námietky žalobcu smerujúce k nedostatočne zistenému skutkovému stavu ako nedôvodné. Podkladom pre rozhodnutie žalovaného bol doslovný prepis informácií a vyjadrení, ktoré v dotknutom príspevku odvysielanom dňa 27.11.2018 v spravodajskom programe zazneli a rovnako tak prepis na dotknutý príspevok nadväzujúcich príspevkov 2 až 5. Predložený administratívny spis bol v danom prípade tvorený aj CD nosičom obsahujúcim okrem iného aj videozáznam odvysielaného príspevku 1. Okolnosti existujúceho konfliktu a napätého vzťahu medzi dotknutými stranami majúceho dlhodobý charakter, a zároveň pravidelné pokrývanie danej problematiky vysielateľom aj v rámci spravodajského programu „Správy RTVS“ v rozhodnom čase považoval správny súd za notoriu, vo vzťahu ku ktorej nebolo nevyhnutné vykonávať osobitné zisťovanie skutkového stavu zo strany správneho orgánu v priebehu administratívneho konania.

48. Ako nedôvodnú vyhodnotil správny súd žalobnú námietku vysielateľa o nejednoznačnosti či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu zmätočne používanej terminológie „dotknutá osoba / dotknutá strana / strana“, čo podľa žalobcu spôsobilo samo o sebe nejednoznačnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. Predmet administratívneho konania bol žalovaným riadnym spôsobom vymedzený (skúmanie podmienok splnenia povinností vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní), čomu žalovaný prispôbil argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Z kontextu celého odvodnenia napadnutého rozhodnutia potom vyplýva, že žalovaný uvádzanými pojmami označoval totožnú entitu (Ukrajinu a jej predstaviteľov), pričom používanie konkrétneho pojmu vychádzalo z potreby vyjadrenia aktuálnej úvahy žalovaného v tej-ktorej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

49. Napriek uvedenému správny súd, po oboznámení sa so skutkovým stavom zisteným žalovaným pre potreby vedeného správneho konania, ako aj pri zohľadnení širšieho kontextu prejednávaného prípadu dospel k záveru, že záver správneho orgánu o porušení povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu v súvislosti s odvysielaním príspevku 1 vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

50. Porušenie povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní vnímal žalovaný v súvislosti s: 1/ odvysielanými kritickými vyjadreniami na incident v Kerčskom prielive a na budúce politické dianie na Ukrajine v kontexte predmetného incidentu a 2/ odvysielaným videozáznamom z vypočúvania zajatých ukrajinských námorníkov podľa názoru žalovaného prezentujúceho vyhranené názory, pričom predstavitelia Ukrajiny ako dotknutá strana nedostali priestor na vyjadrenie, resp. v príspevku nebolo sprostredkované stanovisko ukrajinskej strany k danej téme.

51. Vo vzťahu k bodu 1/ predchádzajúceho odseku žalovaný explicitne poukázal na vyjadrenie redaktora o tom, že „ruská strana vníma incident v Azovskom mori zo strany Ukrajiny ako provokáciu“ (str. 9, posledný odsek odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Z prepisu odvysielaného príspevku mal správny súd preukázané, že po tomto vyjadrení moderátora nasledovalo vyjadrenie vtedajšieho ruského premiéra D. E., ktorý dával konanie ukrajinských vojakov, označujúc ho ako provokáciu, do kontextu s vyhlásením vojnového stavu a hypotetickými úvahami o cielei „zrušiť prezidentské voľby“ (na Ukrajine). V príspevku 1 sprostredkované tvrdenia, aj napriek použitiu pojmu „provokácia“ pri charakteristike konania ukrajinských námorníkov, a teda vyvolávajú negatívnu konotáciu takéhoto konania, podľa názoru správneho súdu nebolo nevyhnutné v danom prípade posudzovať v konečnom vyznení odvysielané informácie za také, ktorých odvysielaním bez reakcie dotknutej ukrajinskej strany bez ďalšieho došlo k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.

52. Správny súd sa v súvislosti s odvysielanými vyjadreniami popísanými v odseku vyššie nestotožnil so závermi žalovaného o tom, že v rámci kontrolovaných príspevkov 2 až 5 tematicky nadväzujúcich na primárnu informačnú líniu spravodajského bloku nedošlo k odvysielaniu žiadnych informácií či vyjadrení „vyvažujúcich“ prezentované závery. Pre príklad, v rámci kontrolovaného spravodajského programu, konkrétne v príspevku 4 s názvom „NATO: Rusko bude niesť následky“ odznelo vyjadrenie generálneho tajomníka NATO o tom, že „použitie vojenskej sily voči ukrajinským lodiam a ich personálu nemá žiadne ospravedlnenie. Preto Rusko vyzývame, aby okamžite oslobodilo ukrajinských námorníkov a ich lode a žiadame obe strany o zdržanlivosť“. Pri predpoklade, že divák disponuje aspoň základnými informáciami o existencii a členskej základni Organizácie Severoatlantickej zmluvy (rádovo desiatky členských štátov), podľa názoru správneho súdu vyjadrenie vtedajšieho generálneho tajomníka malo tendenciu byť vyvažujúcim už len z pohľadu toho, že čelný predstaviteľ dotknutej organizácie smeroval kritiku a výzvu druhej strane vzniknutého incidentu. Príspevok 4 zároveň obsahoval aj vyjadrenie vtedajšieho estónskeho ministra obrany v znení: „Riziko toho, že malý incident prerastie vo veľký vojenský konflikt, je žiaľ veľké. Sankcie sú pravdepodobne najúčinnjším spôsobom, ako Rusku ukázať, že to myslíme vážne.“ Uvedené vyjadrenia podľa názoru správneho súdu u bežného diváka mohli vzbudzovať dojem vyváženia tvrdenia vtedajšieho ruského premiéra o „provokácii“, a to poukazom na vnímanie incidentu aj inými svetovými predstaviteľmi v súvislostiach s prípadnými následkami pre stranu Ruska.

53. Správny súd v kontexte úvah obsiahnutých v odseku vyššie dáva do pozornosti aj názor ústavného súdu vyjadrený v náleze II. ÚS 307/2014, podľa ktorého „občania ako recipienti odvysielaných informácií nie sú „šedá masa“, pričom rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov“. Incident zo dňa 25.11.2018 možno považovať za súčasť v rozhodnom čase už dlhší čas trvajúceho rusko-ukrajinského konfliktu, ktorého dianie bolo žalobcom ako vysielateľom pokrývané už aj pred časom odvysielania dotknutého príspevku 1 dňa 27.11.2018. Nejednalo sa tak o informácie spravodajského charakteru prezentované vecne či časovo izolovane, vyznievajúce v rámci príspevku 1 zaujato či spôsobom poškodzujúcim niektorú z dotknutých strán spôsobom, ktorý by odôvodňoval zásah do slobody prejavu žalobcu ako vysielateľa konštatovaním porušenia povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu s následkom uloženia sankcie. Nepochybným, bez potreby dopĺňania skutkových zistení vo veci, bol aj v rozhodnom čase existujúci stav pokrývania obdobnej problematiky, okrem žalobcu, aj viacerými vysielateľmi pôsobiacimi na mediálnom trhu.

54. V rámci príspevku 1 bol zároveň odvysielaný aj videozáznam z vypočúvania jedného zo zajatých ukrajinských námorníkov - A. B., veliteľa divízie ukrajinských plavidiel. Žalovaný túto skutočnosť, v kontexte neposkytnutia priestoru ukrajinskej strane na reakciu či neprebratie reakcie na zverejnený videozáznam existujúcej už v čase odvysielania príspevku, považoval za dostatočný skutkový podklad pre konštatovanie porušenia povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu. V danej súvislosti správny súd opätovne poukazuje na osobitosť pokrývanej

spravodajskej témy, a to najmä na vecnú a časovú spojitosť incidentu zo dňa 25.11.2018, vo vzťahu ku ktorej v rámci odvysielaného videozáznamu zaznel prívlastok o „provokatívnosti“ konania, v celkovom vyznení rusko-ukrajinského konfliktu.

55. Aj keď je nesporné, že zakomponovanie vyjadrenia vtedajšieho veliteľa námorných síl ukrajinskej armády F. A. do dotknutého príspevku o tom, že ruská armáda donútila ukrajinských námorníkov k falošným výpovediam, by pôsobilo vo vzťahu k odvysielanému videozáznamu bez akýchkoľvek pochybností „vyvažujúcejšie“, správny súd však opätovne poukazuje na následne odvysielané vyjadrenie vtedajšieho generálneho tajomníka NATO či vtedajšieho estónskeho ministra obrany (bližšie odsek 52. odôvodnenia tohto súdneho rozhodnutia), ktoré hoci nie tak bezprostredne a v takej intenzite, ako by tomu mohlo byť v prípade vyjadrenia ukrajinského predstaviteľa, avšak stále možno považovať za odvysielanie vyjadrení majúcich tendenciu odvysielané vyjadrenia o provokácii vyvážiť.

56. Argumentáciu o spôsobe určitého „vyvažovania“ žalobcom odvysielaných informácií a vyjadrení relevantných pre správny orgánom konštatované porušenie povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní tak, ako ich identifikoval správny orgán v odseku 9. napadnutého rozhodnutia, správny súd uviedol len doplňujúc, nad rámec svojho primárneho právneho záveru o absencii vyznenia dotknutého príspevku 1 v rozpore s požiadavkami objektívnosti a nestrannosti vysielaného spravodajského programu tak, ako bol odvysielaný dňa 27.11.2018.

57. Správny súd aj v súvislostiach popísaných v odsekoch 50. až 55. odôvodnenia tohto rozhodnutia upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ako žalovaným vnímané vyhranené názory, tak aj odvysielaný videozáznam zachytávajúci vyjadrenie ukrajinského vojaka boli buď priamym vyjadrením (vtedajší premiér Ruska) resp. informáciou priamo poskytnutou (video zverejnené ruskou tajnou službou FSB) predstaviteľmi strán konfliktu, ktorý vznikol dávno pred incidentom zo dňa 25.11.2018. V kontexte predpokladu o schopnosti diváka vnímať poskytované informácie a utvárať si názory v širšom meradle, nelimitujúc tieto postupy výlučne izolovane na aktuálne poskytnutú informáciu (bližšie odsek 53. tohto súdneho rozhodnutia), v spojení so stavom dlhodobého pokrývania rusko-ukrajinského konfliktu vysielateľom prostredníctvom spravodajského programu je správny súd toho názoru, že „problematické“ informácie a názory obsiahnuté v dotknutom príspevku neboli v okolnostiach prejednávaneho prípadu spôsobilé dosiahnuť takú intenzitu jednostrannosti, nekritickej či vyhranenosti, následkom čoho by bolo dôvodné konštatovať porušenie povinnosti vysielateľa podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, s následkom zásahu do ústavou garantovaného práva na slobodu prejavu upraveného v čl. 26 ods. 1 ústavy SR.

58. Nadväzne na uvedené správny súd za nesprávne považoval aj následné úvahy správneho orgánu o tom, že odvysielaný príspevok bolo potrebné považovať za natoľko kritický a nevyvážený, na základe čoho bolo nevyhnutné zasiahnuť do slobody prejavu vysielateľa garantovanej v čl. 26 ods. 1 ústavy SR ako aj v čl. 10 ods. 2 dohovoru o LP, a to z dôvodu verejného záujmu ako aj práva verejnosti na informácie tak, ako to žalovaný uviedol v predposlednom odseku na str. 13 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

59. Sloboda prejavu (ktorá zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky) predstavuje konštitutívny znak demokratickej pluralitnej spoločnosti a jednu zo základných podmienok na jej chod a individuálnu realizáciu jednotlivca. Sloboda prejavu patrí do vlastnej sféry ľudskej slobody, ktorá je spätá predovšetkým s vnútornou oblasťou vedomia a zahŕňa atribúty tejto ľudskej slobody, ku ktorým patrí sloboda svedomia, sloboda myslenia a sloboda zastávať, šíriť a prijímať názory na všetky otázky spojené so životom spoločnosti. Sloboda prejavu je prakticky neoddeliteľná od slobody myslenia. Nijaká spoločnosť, v ktorej nie sú tieto slobody rešpektované, nie je slobodná, nech už má vláda tejto spoločnosti (štátu) akúkoľvek formu. Je nutné zdôrazniť, že sloboda prejavu prináleží aj médiám (bližšie nález II. ÚS 307/2014).

60. Pokiaľ by aj správny súd považoval odvysielaný príspevok 1 bez ďalšieho za dostatočný skutkový základ pre konštatovanie porušenia povinnosti podľa § 16 ods. písm. b) zákona o vysielaní, k obmedzeniu slobody prejavu vysielateľa by mohlo dôjsť výlučne v prípade nevyhnutnosti takéhoto zásahu. Prípady nevyhnutnosti zásahu do slobody prejavu sú upravené v čl. 26 ods. 4 ústavy SR a jedná sa o prípady ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrany verejného zdravia a mravnosti.

61. Žalovaný v prejednávacom prípade po tom, ako dospel k záveru o existencii skutkových okolností zakladajúcich porušenie povinnosti vysielateľa na zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu, následne dospel k záveru o nevyhnutnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa v súvislosti s legitímnym cieľom vo verejnom záujme, ktorý však v rámci napadnutého rozhodnutia dostatočným spôsobom neodôvodnil. Žalovaný po uvedení teoretických východísk možnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa pri kumulatívnom splnení podmienok zákonného ukotvenia, nevyhnutnosti obmedzenia v demokratickej spoločnosti a sledovania legitímneho cieľa uviedol, že v danom prípade bolo nevyhnutné pristúpiť k zásahu do slobody prejavu vysielateľa vzhľadom na verejný záujem a s ním súvisiace právo verejnosti na náležité informovanie. Uvedený zásah do práva vysielateľa z dôvodu verejného záujmu následne odôvodnil s poukazom na možnosť zásahu spravodajsky pokrývaného diania do celosvetovej bezpečnostnej a ekonomickej situácie, čím program vyhodnotil ako odvysielaný vo verejnom záujme, kedy je právo verejnosti na informácie legitímnym prostriedkom na obmedzenie slobody prejavu vysielateľa. Správny súd je toho názoru, že obmedzenie slobody prejavu vysielateľa ako výsledok úvah správneho orgánu je, práve vzhľadom na charakter takéhoto zásahu, potrebné odôvodniť spôsobom poskytujúcim adresátovi administratívneho rozhodnutia plnohodnotné a obsahovo po skutkovej ako aj právnej stránke dostačujúce ozrejenie dôvodov, pre ktoré správny orgán považoval vykonané obmedzenie za nevyhnutné, sledujúc žalovaným vykonanou právnou úvahou posúdený cieľ. Z uvedeného dôvodu považoval správny súd odôvodnenie popísanej časti napadnutého rozhodnutia zaťažené vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

62. V súvislosti s potrebou uvedenia precíznych úvah žalovaného nadväzujúcich na záver správneho orgánu o porušení povinnosti vysielateľa upravenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní týkajúcich sa následného riešenia „konfliktu“ medzi právom vysielateľa na slobodu prejavu na jednej strane s verejným záujmom na strane druhej vnímal správny súd nedostatky aj vo vysporiadaní sa žalovaného s úvahami a závermi vyplývajúcimi z nálezu Ústavného súdu SR vo veci II. ÚS 307/2014 zo dňa 18.12.2014. Predmetný nález bol žalovaným posúdený ako „mimoriadne limitujúci a popierajúci právo verejnosti na informácie“ (str. 12 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), keď za pochybnosť o opodstatnenosti tam uvádzaných záverov smeroval k požiadavkám objektívnosti s nestrannosti spravodajských programov upravených v čl. 7 ods. 3 dohovoru.

63. Z obsahu napadnutého rozhodnutia sa javí, že žalovaný pristúpil k de facto odignorovaniu právnych záverov vyplývajúcich z uvádzaného nálezu II. ÚS 307/2014 v celej jeho argumentačnej rovine, hoci takýto postup bližšie nezdôvodnil. Len príkladmo, odhliadnuc od úvah a záverov citovaných či parafrázovaných aj v predchádzajúcich odsekoch tohto súdneho rozhodnutia, ústavný súd dotknutom náleze uviedol, že „otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov zo strany vysielateľa sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 2 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd, je potrebné skúmať vždy jednotlivo vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie“. Celkovo je správny súd toho názoru, že majoritná časť úvah ústavného súdu obsiahnutých v náleze II. ÚS 307/2014 je bez akýchkoľvek pochybností pre administratívne konanie vedené z dôvodu skúmania dodržania povinnosti vysielateľa obsiahnutej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní relevantná, aktuálne aplikovaná napr. aj rozhodnutím Správneho súdu v Bratislave pod sp. zn. BA-6S/49/2018 zo dňa 12.03.2024.

64. Ak žalovaný vnímal nemožnosť akceptácie záveru Ústavného súdu o nemožnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie verejnosti v rámci ústavného práva na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 2 ústavy SR, správny súd považuje za podstatné uviesť, že uvedený záver obsiahnutý v odseku 61. odôvodnenia dotknutého nálezu tvoril len časť úvah a záverov, ktoré boli vo vzťahu k prejednávanej právnej veci relevantné vo vzťahu k posúdeniu riešenia „konfliktu“ ústavou garantovaného práva na slobodu prejavu v ponímaní verejného záujmu či práva verejnosti na informácie. Žalovaný v súvislosti s vyššie vysloveným záverom ústavného súdu v priebehu tohto súdneho konania, najmä v rámci žalobnej dupliky doručenej správneému súdu dňa 26.10.2023, poukázal na viacero rozhodnutí ESLP ohľadne sledovania legitímneho cieľa „ochrany práv iných“ podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru o LP aj formou prípustnosti opatrení a zásahov regulátora do slobody prejavu vysielateľov na účely zabezpečenia vyváženosti, nezaujatosti, nestrannosti a rozmanitosti informovania. Správneému súdu tak nie je zrejmé, prečo neboli uvedené závery, keďže sa jedná aj o rozhodnutia časovo predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia, žalovaným „konfrontované“

s dotknutým záverom ústavného súdu priamo v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Bolo vhodné, aby žalovaný svoje úvahy v tomto smere bližším a jasným spôsobom rozviedol tak, aby bolo následne možné v tomto súdnom konaní úsudok v otázke (ne)aplikovania záverov ústavného súdu vyhodnotiť v skutkových súvislostiach konkrétnej veci zistených v rozhodnom čase.

65. Ako dôvodnú ďalej vyhodnotil správny súd vysielateľom uvádzanú žalobnú argumentáciu týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia vzhľadom na následky výchovného charakteru ukladaného druhu sankcie – upozornenia na porušenie zákona. V zmysle záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ 27/2002 zo dňa 25.06.2002 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2003 pod judikatúrnym číslom 55/2003, „upozornenie podľa zákona o vysielaní je samostatným druhom sankcie, ktorá je svojím charakterom výlučne výchovným opatrením, s cieľom prevencie. Túto úlohu môže splniť len vtedy, ak obsahuje poučenie a navádzacie postupy pre ďalšiu činnosť. U vysielateľov totiž spravidla nemožno očakávať, že rovnakú povinnosť porušia totožnou reláciou, či príspevkom. Upozornenie musí určitým spôsobom určiť jasné pravidlá pre ním riešený typ programu, témy, najmä ak k porušeniu povinnosti došlo spôsobom spracovania, či prezentácie.“ Žalovaný v postavení konajúceho správneho orgánu na str. 14 napadnutého rozhodnutia síce poukázal na výchovnú zložku uloženej sankcie a na str. 10 poukázal aj na východiská týkajúce sa úlohy žalovaného v rozhodnutí podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní skonštatovať akým spôsobom mohol vysielateľ zabezpečiť plnenie zákonnej povinnosti a poskytnúť mu návod, ako v obdobných prípadoch do budúcnosti postupovať, takýto „ucelený návod“ či jasné pravidlá však žalovaný vo vzťahu k časti odôvodnenia ukladanej sankcie neskoncipoval.

66. Len na doplnenie záverov o potrebe plnohodnotného a jasného naplnenia povinnosti určenia jasných pravidiel ako následku výchovnej zložky uloženej sankcie správny súd dodáva, že v tomto prípade uložená sankcia nemala na žalobcu negatívny ekonomický dopad na čo správne poukázal aj žalovaný na str. 14. napadnutého rozhodnutia, zákon o vysielaní účinný v rozhodnom čase však v ustanovení § 64 ods. 2 upravoval obligatórne uloženie pokuty za opakované porušenie povinnosti po predchádzajúcom upozornení.

67. Správny súd na tomto mieste opätovne dáva do pozornosti vo veci ustálený kardinálny záver o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu zo strany žalovaného už vo vzťahu k porušeniu povinnosti nezabezpečenia objektívnosti a nestrannosti odvysielaného spravodajského príspevku.. Správny súd však považoval za vhodné, pre komplexné preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu a z dôvodov uvádzaných žalobcom, vyjadriť sa k všetkým vzneseným žalobným námietkam ako aj k argumentácii žalovaného správneho orgánu, a to aj nad rámec nevyhnutného odôvodnenia.

68. Súhrnom uvedeného dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia v podstatných okolnostiach prejednávaného prípadu ako aj vadou čiastočnej nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Následkom uvedeného správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. c) a d) SSP zrušil a zároveň vec podľa ods. 4 predmetného zákonného ustanovenia vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

69. Úlohou žalovaného, v zmysle § 191 ods. 6 SSP viazaného právnym názorom vysloveným správnym súdom v tomto zrušujúcom rozsudku, bude opätovné posúdenie skutkových okolností prejednávaného prípadu v súvislosti so zistením, či zo strany vysielateľa došlo v rozhodnom čase k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu, ako aj to, či boli prípadne splnené podmienky legitimizujúce zásah do práv slobody prejavu vysielateľa nevyhnutne spôsobom zvoleným konajúcim správnym orgánom. Zároveň bude úlohou správneho orgánu svoje nové rozhodnutie vo veci riadnym spôsobom odôvodniť.

70. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

71. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia /§ 443 ods. 2 v spojení s § 145 ods. 2 písm. c) § 493e SSP/.

Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).